

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	7
------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM	
DİL VE KÜLTÜR.....	9
Beyhan Kanter	

İKİNCİ BÖLÜM	
TÜRK DİLİ TARİHİ	
Ümit Eker	

I. Giriş.....	21
II. Türk Dilinin Tarihi Devirleri.....	22
II.A. Altay Dönemi.....	22
II.B. En Eski Türkçe Dönemi.....	23
II.C. İlk Türkçe Dönemi.....	23
II.Ç. Eski Türkçe Dönemi (VI – X. yüzyıllar).....	23
II.D. Orta Türkçe Dönemi (X – XV. yüzyıllar).....	27
II.E. Yeni Türkçe Dönemi (XVI – XIX. yüzyıllar arası).....	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
DİL TEMASLARI, DİL POLİTİKALARI	
ve TÜRK DİLLERİNDE ÇEŞİTLENME (Genel Bir Bakış)	

Süer Eker

I. Dil Temasları.....	47
I.A. Dil Temasları ve Dilbilim.....	49
I.B. Siyasal-Yönetmel Ölçütler Bakımından Dil Türleri.....	50
I.C. Temas Dilbilim ve Bazı Temel Kavramlar.....	56
I.Ç. Bağımsız Dil mi, Lehçe mi?.....	62
I.D. Diller Birbirlerinden Hangi Gramatikal Öğeleri Kopyalar?.....	66
I.E. Dil İlişkileri Dillerde Ne Tür Değişikliklere Yol Açar?.....	71
I.F. Benzerlikler: Temasa mı Bağlı, Rastlantısal mı?.....	73
II. Türk Dilleri Tarihinde Çeşitlenme.....	76
II.A. Türk Dilinde İlk Çeşitlenmeler ve Temaslar.....	76
II.B. Klasik Türk Dilleri: Kıpçakça, Çağatayca, Osmanlıca.....	80
II.C. Modern Türk Yazı Dillerinin Oluşumu.....	82
II.Ç. Türk Yazı Dilleri ve Modern Siyasal Coğrafyalar.....	93

III. Modern Dönemlerde Türk Dilleri ve Dil Temasları.....	116
III.A. Giriş.....	116
III.B. Türkiye ve Çevresi.....	116
III.C. Kafkaslar.....	120
III.Ç. Azerbaycan ve İran.....	121
III.D. Türkistan.....	121
III.E. Doğu Avrupa ve Orta Volga.....	123
III.F. Sibiryası.....	124
IV. Mevcut Durum ve Sonuç.....	125
Kısaltmalar.....	127

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM DİL BİLGİSİ

M. Fatih Alkayış

I. Ses Bilgisi.....	129
I.A. Ünlüler.....	129
I.B. Ünsüzler.....	129
I.C. Ünlü Uyumları.....	129
I.D. Ses Olayları.....	130
II. Biçim Bilgisi.....	133
II.A. Kökler.....	133
II.B. Ekler.....	133
III. Söz Dizimi.....	136
III.A. Cümlelerin Ögeleri.....	137
III.B. Cümle Türleri.....	139
IV. Anlam Bilgisi.....	143
IV.A. Sözcükte Anlam.....	143
IV.B. Cümlede Anlam.....	144

BEŞİNCİ BÖLÜM YAZIM VE NOKTALAMA

Hasan Özer

I. Yazım Kuralları.....	147
II. Noktalama İşaretleri.....	57

ALTINCI BÖLÜM TEMEL ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ

Gülten Küçükbaşmacı - Kazım Yılmaz

Okuma Parçası: Araştırma Konusunda Neredeyiz?.....	169
I. Bilim ve Bilimsel Araştırma.....	171

II. Araştırmanın Aşamaları.....	172
II.A. Araştırmada Hazırlık Aşaması.....	172
II.B. Araştırmada Bilgi Toplama Aşaması.....	190
Okuma Parçası: Kitap Okuma Tekniği.....	191
II.C. Verileri Çözümleme ve Bulguları Yorumlama Aşaması.....	201
II.Ç. Araştırmada Yazıya Geçirme (Rapor Etme) Aşaması.....	204
Okuma Parçası: Eğitim Bilgiden İbaret Değildir.....	211
Ekler.....	216

YEDİNCİ BÖLÜM YAZIMDA BİÇİMSEL STANDARTLAR

Tûbâ Işınsu Durmuş

I. Niye “Bilimsel Araştırma” İfadesi?.....	219
II. Şekil ve Anlatım Özellikleri.....	220
III. Metin Aktarmaları.....	221
IV. Yapıt Hırsızlığı.....	222
V. Metin İçinde Kaynak Nasıl Gösterilir?.....	223
VI. Kaynakça Listesi Oluşturma.....	228
VII. Yazım Stilleri.....	231

SEKİZİNCİ BÖLÜM BİLGİ KAYNAKLARINA ULAŞMA VE KÜTÜPHANE KULLANIMI

Selma Alpay Aslan

I. Giriş ve Kapsam.....	233
II. Kütüphanelerde Fiziksel Ortamda Sunulan Bilgi Kaynakları ve Hizmetler.....	234
III. Elektronik Kaynaklar.....	238
IV. Serbest İnternet Kaynakları.....	243
V. Arama Strateji ve Teknikleri.....	247
VI. Sonuç.....	250

DOKUZUNCU BÖLÜM İLETİŞİMDE GÜZEL KONUŞMANIN YERİ

Ömrüm Işıkkay

I. Dille İletişim.....	253
II. İyi Bir Konuşma Nasıl Olur?.....	254
III. Konuşma Sıkıntıları ve Bozuklukları.....	257
IV. Diksiyon.....	262
V. Değerlendirme Formu.....	265
VI. Artikülasyon Çalışmaları.....	266

ONUNCU BÖLÜM
BAŞARILI SUNUMUN
İLKELERİ VE TEKNİKLERİ

Mustafa Durmuş

I. Sunum Öncesi ve Görsel Yardımcıların Hazırlanması.....	270
II. Sunum Yaparken.....	273
III. Beden Dili ve Beden Dilinin Sözlü Anlatımdaki Yeri.....	277

ONBİRİNCİ BÖLÜM
YAZI TÜRLERİ: RESMÎ VE FİKRÎ YAZILAR

M. Fatih Kanter

I. Kompozisyon.....	281
II. Resmî Yazılar.....	282
III. Fikrî Yazılar.....	297

ONİKİNCİ BÖLÜM
KURGUSAL YAZILAR

Halil Adıyaman

I. Edebî Metin İncelemeleri.....	311
II. Anlatım Teknikleri.....	318
III. Anlatım Biçimleri.....	322
IV. Anlatım Türleri.....	327

KAYNAKLAR.....	347
-----------------------	------------

SUNUŞ

Kitapta, YÖK'ün tavsiye niteliğindeki müfredatına sadık kalınarak hazırlanan bölümlerin yanı sıra, üniversitelerde Türk dili dersi çerçevesinde öğrencilere aktarılmak istenen bilgiler ve kazandırılmak istenen becerilere dair çeşitli beklentileri de içeren bir yayına duyulan ihtiyaç doğrultusunda, mevcut yayınlardan farklı olarak öncü niteliği taşıyan yeni bölümler yer almaktadır.

Birinci Bölümde; dil, kültürün bir parçası, kültürün somut ve somut olmayan unsurlarıyla iç içe bir yapı olarak ele alınmaktadır. Buna göre dilin, kültürün unsurlarından biri olan edebiyat ile bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğine işaret edilmektedir.

İkinci Bölümde; ana hatlarıyla Türk dili tarihi ortaya konulmaktadır. Bu tarihsel bakışa bağlı olarak bugün konuşulan ve yazılan Türkiye Türkçesinin ve Türk dili ailesinin diğer üyelerinin çağdaş biçimlerinin oluşumunu anlamaya yönelik gelişmeler, isimler ve eserler tanıtılmaktadır.

Üçüncü Bölüm; Türkçenin bugün dünya dilleri arasındaki yerini ortaya koymaktadır. Türk dili ailesi üyeleri ile diğer diller arasındaki tarihi ve güncel ilişkilerin de ele alındığı "Dil Temasları, Dil Politikaları ve Türk Dillerinde Çeşitlenme" başlıklı bölüm, aynı zamanda konuyla ilgili doğru, güvenilir bilgiler ışığında temel kavramları ve terimleri tanıtmaktadır.

Dördüncü Bölüm; Türkiye Türkçesi dil bilgisi kurallarını en sade açıklamalar ve örneklerle sunmaktadır.

Beşinci Bölüm; Türkçe yazı dili kullanımında sıklıkla karşılaşılan yazım ve noktalama sorununu ele almakta; okuyucuya her zaman yararlanılabilecek doğru kullanımları bir dizi pratik örnek ile birlikte göstermektedir.

Altıncı Bölüm; belirli bir konuda araştırma yapmak isteyen herkes için araştırmanın temel süreçlerini, kaynaklardan elde edinilen bilgilerin ilk aşamada yazıya geçirmek üzere nasıl değerlendirileceğini pratik olarak ortaya koymaktadır.

Yedinci Bölüm; bir araştırmanın ardından elde edilen bilgileri yazıya geçiren öğrencilerin, yazım sürecinde ‘yararlanılan eserleri kaynak olarak göstermekten dipnot oluşturmaya, sayfa yapısı ve yazı karakteri belirlemekten kapak oluşturmaya’ özellikle ‘biçimsel yazım standartları’ konusuna dair temel bilgilerin yer aldığı “Bilimsel Yazım Teknikleri”.

Sekizinci Bölüm; günümüzde bilgi kaynaklarına erişimde en etkin araçlardan biri haline gelen ‘bilgiye erişim yollarını’ tanıtmakta, onlardan teknik açıdan nasıl yararlanılacağına anlatılmaktadır.

Dokuzuncu Bölümde; doğru ve etkili konuşma konuları ele alınmakta, etkili iletişim için ihtiyaç duyulan bilgiler anlatılmaktadır.

Onuncu Bölümde; özellikle belirli bir konuyu belirli bir kitle karşısında sunmak durumunda olanlara yönelik dikkat edilmesi gereken noktaları belirtmekte, bununla birlikte de bir dizi pratik öneri ortaya koymaktadır.

On Birinci ve On İkinci Bölümde; yazı yazma ve yazım türlerinin oluşturulması konusunda yazarın kaleme alma tercihlerine göre resmî ve kurgusal yazı farklılıkları esas alınmakta; ilkinde resmî uygulamalar dolayısı ile yazım standartları mümkün olduğundan bu yazım standartları anlatılmakta; ikincisinde türlere ve kişi sayısına üslup bulunması nedeniyle yazarlara göre değişen anlatım özellikleri gösterilmektedir.

Çok sayıda yazarın katkısı ile oluşturulan bu kitapta ele alınan konuların içeriği ve kişisel üslup farklılıkları dolayısıyla baştan sona belirli ve tek bir anlatım üslubu ortaya çıkarmak mümkün olamamaktadır. Yine de bu üslup farklılıkları en aza indirilmeye çalışıldı.

Yine böyle çok yazarlı ve çok disiplinli bir çalışmada terim birliği sağlamak da epey zor olduğundan, özellikle dil, gramer çalışmalarında nispeten yerleşen terimlere sadık kalmaya çalışmakla birlikte diğer konuların ele alındığı bölümlerde yazarların alanlarına dair kişisel tercihlerine yer verildi.

Kitabın hem Türk Dili dersi öğrencilerine hem de bu konulara ilgi ve ihtiyaç duyan okuyuculara yararlı olacağını ümit ediyoruz.

Editör
Mustafa Durmuş